

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10—, za in-
stestvo D 18—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“.
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
račun št. 11.787

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 23. januarja 1923.

Številka: 17

Nova fašistovska gro- zodejstva.

Trst, 17. januarja.

(n. n.) — Stari Rimljani so imeli
pregovor »Graeca fides nulla fides« —
»Ne zaupaj Grku, ker ni vreden zaupa-
nja«, bi rekli mi — in imeli so prav,
ker ste bili zvičajnost in hinavščina
od nekdanj tisti lastnosti grškega ple-
mena, ki ste igrali glavno ulogo v vsem
njegovem občejanju z drugimi pleme-
ni pa tudi v lastnem domačem življe-
nju. Ali tedaj so bili stari Rimljani še
ljudstvo, ki je v svoji mladostni moči
spoštovalo krepko in poštenje kot glav-
na temelja vsega zasebnega in javnega
življenja in se še ni samo navzelo tiste
grške kulture, ki ni samo plemenitila
duha, temveč ga v svojih izrodkih tudi
pokvarjala. Današnji Italijani, ki se ta-
ko silno ponašajo s svojim starorim-
skim pokolenjem, ki pa v resnici nima-
jo v svojih žilah niti kapljice čiste sta-
rorimske krvi, temveč zmes ocedkov
vseh onih nešteti plemenskih in voja-
ških druhal, ki so stoletja in stoletja
preplavljale Italijo, so povzeli od teh
svojih pradedov prav vse, kar je bilo
slabega v njih, samo ne tistega, kar je
bilo dobro. Posebno južna Italija, kjer
so se Grkom, Gotom, Vandalom in
vsem mogočim drugim plemenom pri-
družili tudi še razni afrikanski, berber-
ski, arabski in celo črnški vcepi, se od-
likuje s prebivalstvom, ki po svojih
zlih lastnostih daleč presega vse svoje
prednike. V današnji Italiji, ki je na-
stala šele pred dobrimi petdesetimi leti,
pa je ta južni značaj, ravno zato, ker je
slab in ker se zlo vedno rajši in hitreje
prenaša kot pa dobro, v par desetletjih
prodir vsepovsod in okuži skoraj do
zadnjega vse, kar je bilo zdravega.
Značaj italijanskega naroda in dosled-
no seveda tudi vsega njegovega izra-
žanja na zunaj je zvičajen, hinavski,
napram močnemu lizunski, napram
slabejšemu surov, nasilen, volče podel.

Kdor pozna značaj italijanskega na-
roda, mu je popolnoma umljiv položaj
našega jugoslovenskega naroda v Ita-
liji in bi se moral samo čuditi, če bi
bilo ravnanje Lahov, laških službenih
in neslužbenih mogočnikov z njim dru-
gačno, kakor pa je dandanes.

S kakšno samohvalo so se fašisti u-
stoličili na vladi v Rimu, je znano vse-
mu svetu. Sedaj je oblast v naših ro-
kah, so klicali, sedaj bomo pokazali, da
vlada v vsej državi na sama volja, en-
sam zakon. Konec je nasilstev, zavlada
je pravica! — Res, lepo se je sliša-
lo vse to in tudi mi primorski Jugo-
slovenci smo čuli to lepo zvonečo sporo-
čilo, ali vere nismo imeli vanje. In
prav smo imeli. Naj Lah še toliko go-
vori o pravici in pravičnosti napram
nam, naj nam obeta tudi zlate zvezde z
neba, mi mu ne verjamemo, ker ga po-
znamo, ker vemo, da nam je vedno la-
gal da nam laže tudi sedaj. In kako
bi mu tudi verjeli, ko vidimo dan-
dnem, da nam z eno roko kaže vse do-
brote, z drugo nam pa poriva nož v
hrbet. Evo zopet novega laškega zlo-
činstva na našem narodu:

V Istri je bilo zadnje tedne vsaj ta-
ko nekako približno mirno. Ni bilo več
bomb in samokresov, tudi pretepanja
ni bilo. Pred kakim dobrim mesecem
so sicer fašisti razgnali v Badomi zbo-
rovanje Gospodarskega društva in dali
po orožnikih odvesti par udeležencev
kot državni nevarne elemente v poreške
zapore, odkoder so bili izpuščeni šele
po več dneh; ali to se je že pozabilo, in
bil je mir, ki se je vsekakor zdel laš-
kim nasilnikom predolg, ker bi bil naš
narod v tem že mogel pozabiti, da se
mahaja v državi naroda z dvatisočletno
kulturo in civilizacijo. Zato je izbruh-
el prošlo nedeljo, 14. t. m.

Napredni kandidati v Posavju.

Zidanimost, 22. jan. Včeraj sta
bila tukaj na velikem zboru zaupnikov
okrajev laškega, severnega in breži-
škega izklicana kot poslanski kandidati
oziroma njega namestnik dr. Franc
Roš iz Laškega trga in Jože Holý,
predsednik občinske zadruge in starosta
Sokola v Brežicah. Posavje se je s tem
priznalo glasno k narodni napredni

ideji. Dr. Roš, sin bivšega trboveljske-
ga župana in narodnega poslanca Fer-
dinanda Roš uživa velik ugled med
delavci in pridobitnimi krogi vseh
treh okrajev, zlasti med kmeti svojega
okraja. Holyja, kot organizatorja, o-
brtnišva in značajnega Slovana, za-
upa pa istotako celo Posavje. To so
prave narodne kandidature.

Nastop „neodvisnih“ radikalcev v Sremu in Slavoniji.

Zagreb, 22. jan. (Izv.) Protičevi
»neodvisni« radikalci iz Srema in Slo-
venije so imeli dne 17. t. m. v Zemunu
konferenco, na kateri je bil sprejet
predlog, naj skličejo voditelji »neod-
visnih« radikalcev posobno konferen-
co, na kateri naj se sestavi proklamaci-
ja na narod. Na tej konferenci, ki
sta se je udeležila med drugimi tudi
državni svetnik in bivši predsednik po-

krajinske vlade za Bosno in Hercego-
vino dr. Nikola Gjurgjević, in dr. Jo-
van Radivojević-Bačić, odvetnik v
Zemunu, je bila soglasno izražena že-
lja, naj bo nosilec liste »neodvisnih«
radikalcev v Sremu dr. Krstojević. So-
glasno je bil tudi storjen sklep, da na-
stopijo »neodvisni« radikalci povsod s
svojo listo.

Radikalci raznih barv tekmujejo v demagogiji.

Beograd, 22. jan. (Izv.) »Vreme«
piše: V oficijelnih radikalnih krogih
se zatrjuje, da so Protičevi agitatorji v
izvajanju Protičeve politike prekoračili
dovoljene meje. Momčilo Ivanić se je
pri agitaciji v Južni Srbiji pregrešil
celo proti zakonu o zaščiti države. Da
pridobi razne nacionalistične elemente,
je na več zborovanjih izjavil, da so

Macedonci pravzaprav Bolgari in da je
bila sedanja ustava izglasovana pod
grožnjo smrti ne samo nasprotujočih
poslancev, temveč tudi njihovih družin.
Vlada je dobila o tem podrobna poro-
čila ter bo na svoji prihodnji seji o tem
razpravljala ter sklepala, ali naj se
proti Ivaniću postopa v smislu zakona
o zaščiti države.

Pogodba za Blerovo posojilo ostane v veljavi.

Zagreb, 22. jan. (Izv.) Današnji
»Jutranji List« je sprejel na svoja
vprašanja glede Blerovega 100milij-
nškega dolarskega posojila od finanč-
nega ministra sledeče pojasnilo: Vpraša-
nje Blerovega posojila je dalo povod
najrazličnejšim vestem in domneva-
njem. Prvi obrok v znesku 15 milijo-
nov dolarjev je do zadnje pare izpla-
čan. Glede nadaljnjega obroka v znesku

15 milijonov dolarjev, namenjenih za
zgradbo jadranske železnice, je potreb-
no, da narodna skupščina prej določi,
kod bo tekla proga in odobri tozadevni
projekt. Zato se bo vlada sporazumela
z Blerovo skupino tako, da izplača pri-
hodnji obrok še le spomladi. Finančno
ministrstvo natančno izpolnjuje v po-
godbi sprejete obveznosti.

Vprašanje vo ne odškodnine državljanom.

Beograd, 22. jan. Pravosodni mi-
nister dr. Lazar Marković je izjavil v
svojem intervjuu z nekim beograjskim
novinarjem, da naša država ni dobila
doslej še nobene vojne odškodnine od
Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Nem-
čija pa nam ne izplačuje vojne odškod-
nine v gotovini, marveč v blagu in si-
cer v industrijskih in poljedelskih
strojih. Izplačevanje vojne odškodnine
posamezniku državljanu je bilo ureje-
no s posebnim zakonom. Pravosodni

minister je izdelal načrt, po katerem
naj bi se definitivno uredilo vprašanje
vojne odškodnine. Kakor hitro bo mi-
nistrski svet odredil in podpisal reši-
tev, se bo pričela razdeljevati vojna od-
škodnina v Srbiji in Črni gori. Kar se
tiče tozadevnih zahtev za Bosno, Her-
cegovino, Južne Dalmacije in Banata,
je pravosodno ministrstvo odredilo, da
se škoda preceni, nakar bo dotična
svota prenešana v državni budžet.

Dogodki v Poruhrju.

Düsseldorf, 21. jan. »Düsseldor-
fer Nachrichten« poročajo: Med vče-
rajšnjim sestankom načelnikov finan-
čnih uradov düsseldorfskega okrožja so
pridrželi v dvorano francoski orožniki
in prisilili zbrane uradnike, da so mo-
rali izprazniti poslopje. Predsednik je
podal oster protest.

Düsseldorf, 21. jan. 22 vagonov
koksa, ki je bil v Kartenu zaplenjen, je
pripravljenih za izvoz v Francijo. Da-
lje je bilo rekviriranih 16 s premogom
napolnjenih vlačilcev. V prostorih west
falske premogovne družbe so okupacij-
ske oblasti izvršile hišno preiskavo. —
Inženirji so pregledali vse glavne knji-
ge. Z ozirom na govorice, da bodo za-
plenjene tudi blagajniške zaloge v dr-
žavni industrijsko-trgovski banki, je
general Denvings izjavil neki deputa-
ciji, da o kakih zaplenbi ni govora, pač
pa se zaloge zastražijo, da bi se even-
tuelno ne iztihotapile, s čimer bi bilo o-
težkočeno izplačevanje delavstva in bi

na ta način industriji naprtili okupa-
cijske oblasti odgovornost za delavske
nemire.

BORZA.

Curih, 22. jan. (Izv.) Predborza:
Pariz 34.75, Beograd 3.85, London 24.95;
Berlin 0.0275; Praga 14.95; Italija 25.40,
Newyork 535.50, Dunaj 0.0075, žigosane
krone 0.0076; Budimpešta 0.20.25, Var-
šava 0.01 sedem osmink, Sofija 3.40,
Bukarešta 2.75.

Zagreb, 22. jan. (Izv.) Sklep. Pa-
riz 7.50—7.60; Švica 22.50—23.50; Lon-
don 5.65—5.70; Berlin 0.55—0.62; Dunaj
0.165—0.168; Praga 3.38—3.40; Italija
5.65—5.75; Newyork 115—117; Budim-
pešta 4.25—4.75.

LJUDSKA UNIVERZA.

V ponedeljek dne 22. t. m. ob pol 8.
uri zvečer v mali kazinski dvorani pre-
davanje g. dr. J. Topla k a o rčenjaku
prirodoslovcu Louisu Pasteurju. Pridi-
te v obilnem številu.

Ne da bi se vedelo odkod, se je hipo-
ma razglasilo, da je nekdo (!) v novo-
ustanovljeni italijanski šoli v Ceru —
Sv. Mateju sežgal sliko italijanskega
kralja. Kdo bi bil ta »nekdo«, ni vedel
nihče in naše ljudstvo sploh ni imelo
pojma o tem, ali je bila slika res se-
žgana ali ne. Vedeli so pa fašisti: kri-
vec je naše ljudstvo in seveda v vsem
dotičnem okrožju. V nedeljo so zato
fašisti zasedli narodno posojilnico v —
Zminju. V ponedeljek so se na to zbrala
fašistovske tolpe iz Kanfanara, Zminja,
Sv. Vinčenta in Vodnjana in pridrvele
v vas Zgombi v cerski občini. Vasice
so obkolili in potem pograbilili vse mo-
ške, ki so jih našli v vasi, jih zvezali in
odvedli v Zminj. Ženske in otroci so se
vsi prestrašeni razkropili po gozdih in
poljih. Preden so fašisti z zvezanci od-
šli iz vasi, so zažgali več kop sena. V
Zminju so potem zvezance nagnali v
zasedeno posojilnico, kjer so jih stra-
hovito pretepali z žilavkami in gorja-
čami. Trije teh revežev so težko po-
škodovani. To mrevrenje naših ljudi
se je nadaljevalo cel dan in celo noč,
dokler jih niso zjutraj izpustili iz po-
sojilnice. Ali naši ljudje zato nikakor
niso bili svobodni, kajti pred posojil-
nico so jih čakali karabinierji, ki so
jih prijeli in odvedli v zapor. Da se je
tamkaj pretepanje nadaljevalo, je um-
ljivo samo ob sebi. Ti ljudje so danes,
ko to pišem, še vsi v zaporu.

Isto noč so fašisti pridrveli tudi v
vas Filipine, kjer so vdrli v župnišče in
vse razdejali. Hišna vrata so polili s
bencinom in jih zažgali. Po sreči so
zgorela samo vrata, ker ni bilo gorli-
vih snovi v bližini. Fašistovski napad
je bil seveda v prvi vrsti namenjen
župniku Liviću, ki pa je še pravočasno
opazil njihov prihod in je skočil skozi
okno ter se rešil v bližnji gozd.

Nato so fašisti še krenili v Krnico,
kjer so vdrli v stanovanje poštarja Lu-
keža, kateremu so z revolverji in bati-
nami grozili, da se bodo strahovito ma-
ščevali nad njim, če bi se vodil jugo-
slovensko propagando. In vendar po-
štar Lukež ni niti oddaleč kak propa-
gandist in še najmanj jugoslovenski,
temveč ima edino napako, da je naš
človek in da z našimi ljudmi govori v
našem jeziku.

Nadaljnih vesti o teh najnovejših
fašistovskih grozovitostih sedaj, ko to
pišem, še ni, ali najbrž ni ostalo samo
pri tem, kar se je izvedelo doslej, dasi-
ravno je tudi že to dovolj grozno in ži-
vinski barbarsko za najkulturnejšo dr-
žavo v prosvitljenem dvajsetem stolet-
ju. Ubogo naše ljudstvo se ne upa v
svoja bivališča in se ob sedanji strupe-
no mrzli burji kakor divja zver skriva
po gozdovih, da si reši svoje življenje!
In zakaj vse to? — Ker je neki lopov
v resnici sežgal sliko italijanskega kra-
lja ali pa tudi ne. A če je sežgal, smo
trdno prepričani, da ni bil naš človek
in da je storil ta čin le zato, da bi se
krivda zvrnila na naše ljudstvo, da bi
fašistovska sodrga imela povod za svo-
je divjanje nad našim ljudstvom. Ali
tudi če bi se bil naš človek izpozabil
tako daleč in storil tako nepremišljeno
dejanie, ali naj potem vse naše ljudstvo
odgovarja za njegov pregrešek? Kje
je tu pravica? Kje je tu zakon? V o-
stalem pa, kakor že rečeno, sploh ni
verjetno, da bi se bil naš človek izpo-
zabil tako daleč, ko je vendar naše ljud-
stvo posebno v Istri že tako ustrahova-
no po neprestanih fašistovskih nasil-
stvih, da se niti ganiti ne upa več in
se skoraj več ne drzne izpregovoriti
glasne besede v svojem jeziku, ker se
boji, da ga radi nje fašisti izprebijajo
do kosti in mu nazadnje še rdečega pe-
telina vržejo na streho. Zato je več kot
verjetno, da so fašisti sami uprizorili
ta »zločin«, samo da bi imeli razlog za
ponovno strahovanje našega ljudstva.

In to je potem laška — pravica, laška — zakonitost!

Te dni je bilo sklenjeno v Rimu, da se razpusti vse fašistovske »skvadre« in da se mora ta ukaz izvršiti do konca tega meseca. Ker ta ukaz seveda zadeva tudi istrske fašistovske tolpe, so pač hoteli porabiti še zadnje trenutke svojega malovrednega življenja, da se zne-sejo nad našim ljudstvom. In mislite, da jih zato zadene kaka kazen? Kaj šel! Naj Mussolini še toliko povdarja, da sta pod njegovo vlado pravica in zakon za vse enaka, je to ista zvižanost, hi-narščina in laž, kakor je zvižanost, hi-narščina in laž vse, kar prihaja iz laš-kih ust. Lah ne more biti pravičen, tu-di če bi hotel biti, zlasti pa ne napram našemu narodu, ker je mržnja naspro-ti nam že v njegovi naravi. Lah se nas boji, ali ker smo v sedanjih razmerah slepejši, nam hoče pokazati vso svojo moč s svojim zversko brutalnim na-siljem.

Toda — verra il tempo....! In po-tem obračun!

V obrambo sodnega uradništva pri sodišču Pliberk v času naše uprave cone A.

Bivši narodni poslanec Vladimir Pušenjak je stavil v prejšnjem naro-dniji bila skoro gotovo nemogoča ker smo časopisi, na ministrstvo pravde upit-glede povračila škode onim mladolet-nim iz Mežiške doline, za katere se je naložil v času naše uprave denar pri Mestni hranilnici v Pliberku, ki ponu-đa sedaj za v jugoslovnski valuti spre-jete vloge avstrijsko valuto. Pri tem je »lopnil« po sodnem uradništvu, katero dolži krivde, da se po nesrečnem izidu glasovanja ni rešil denar ml. otrok. S tem krivičnim in neutemeljenim napa-dom na sodno uradništvo, ki ga je za-grešil ali iz nepoučenosti ali slabe in-formacije ali pa iz strankarske dema-gogije, je brez potrebe samo na sebi zelo umestno in aktualno vprašanje, kako naj se pomaga ml. oškodovancem, brez potrebe kompromitirati.

Da ne ostane na sodnem uradništvu, ki je službovalo v Pliberku in ki za-sluzi v vsakem pogledu glede svojega obnašanja in zadržanja tako pred ka-kor po glasovanju vse priznanje in po-hvalo, ta krivičen in brezvestni očitok, hočem na kratko kot dober poznavalec takratnih razmer (bil sem v Pliberku notarski namestnik in bil tudi v rav-nateljstvu Mestne hranilnice ter član Narodnega sveta) ustanoviti sledeče:

Po nesrečnem izidu glasovanja smo imeli v blagajni v Pliberku razpolož-ljivih okoli 20.000 K, kateri znesek se je imel uporabiti večjim delom za že odpovedane vloge. Takoj no razglasitvi izida glasovanja se je takratni vodja okrajnega sodišča g. Dr. K. obrnil na ravnateljstvo, da bi realiziralo vse vlo-žne knjižice mežiške doline, kateri za-htevi seveda radi pomanjkanja gotovi-

ne nismo mogli ustreči. Pa tudi če bi bili imeli v blagajni zadostno svoto denarja, nam bi ta zahtevana realiza-cija bila skoro gotovo nemogoča, ker smo imeli v ravnateljstvu tudi pliberške Nemce, ki bi bili gotovo protivni tej zahtevi in bi se pri tem lahko sklice-vali na pravila in na po pravilih po-trebne odpovedne roke.

Kako smo bili po nesrečnem izidu glasovanja skoraj pri vseh oblastih brez moči ter izročeni na milost in ne-milost medzavezniški komisiji, je raz-vidno iz dejstva, da nam nemški član ravnateljstva g. N. po glasovanju ni hotel več izročiti ključev od blagajne in da sem moral tozadevno dvakrat intervenirati pri predsedniku zavez-niške komisije.

Ne razumem toraj, kako more g. po-slanec trditi, da se sodni uradniki niso potrudili, da bi rešili denar mladolet-nih otrok in kako jim more očitati ka-kovo krivdo na oškodovanju ml. vlagateljev!

Da pa se je denar sodnih varovan-cev v času naše uprave v Mestni hra-nilnici v Pliberku, kakor se je poprej in da se ni delalo razlike med Mežiško dolino in ostalim ozemljem sodnega o-kraja Pliberk, ležečim v plebiscitni co-ni A, je za vsakega, ki pozna takratne razmere, popolnoma naravno in umlji-vo. Kalk krak in vik bi se bil dvignil in to mogoče ravno s strani stranke g. upitnika, ako bi bil kak sodni ali dru-gi uradnik izdal kak odlok, iz katere-ga bi moglo ljudstvo sklepati, da jugo-slovnsko uradništvo samo dvomi na dobrem izidu glasovanja! Ne vem, kaj bi se zgodilo z sodnikom, ki bi bil od-redil, da se mora denar varovancev iz Mežiške doline nalagati kje drugod in ne več v Mestni hranilnici v Pliber-ku, ker izid glasovanja ni siguran! Na Koroskem bi ga proglasili za narodnega izdajaleca in tudi s strani predpostav-ljene oblasti gotovo ne bi žel pohvale in bi bil v najkrajšem času premeščen. Saj je moralo vse naše delovanje med ljudstvom v prvi vrsti biti usmerjeno na to, da smo kazali vedno in povsod brezpogojno in neomajano zaupanje v našo zmago!

Z isto pravico bi se moglo očitati brezuspešno potratu denarja onim, ki so odredili v plebiscitni coni napravo mostov in cest!

Sicer pa zadeva mlad. varovancev Mežiške doline ni tako brezupna, kakor izgleda na prvi pogled. Pliberška mest-na hranilnica ima v mestni hranilnici v Ptuj vlog okoli 190.000 K, katere so prišle ravno vsled prizadevanja g. Dr. K., poznejšega vodje okr. sodišča v Prevaljah pod zaporo, dočim znašajo vloge mežiških varovancev v času naše uprave okoli 170.000 K.

Vloge pod staro Avstrijo znašajo približno 300.000 K, te pa bodo morale deliti usodo vseh drugih vlog v avstrij-ski republiki.

H/koncu bi hotel ravno kot proti-tež temu krivičnemu javnemu napa-du javno povdariti zasluge sodnega u-

cani, ako dobi vodja audijenčne pisar-ne dobre informacije glede vaše osebe.

Zivo razočaranje je zatemnelo ob-raz Franca Damiensa. — Čelo se mu je skrčilo v nevoljne gube in globok vzdihljaj se mu je prikradel iz prsi. — Hotel se je odstraniti. —

»Ubogi revež,« — je zamrmral vratar. — »Gotovo prihajate iz dežele,« — je rekel glasno.

»Iz Bethune, gospod.« —

»In povejte mi, kako se pišete?« —

»Ivan Pikard,« — je odgovoril brez obotavljanja. —

»In gotovo iščete službe, ne res? — Ej, vem, vem! Videl sem jih že mnogo, takihle revežev, kakor ste vi, — ki so prišli v Pariz v upanju, da kaj dose-žejo, — a ki so slednjič končali v ječi. — Vaš sledi žalostni obraz mi vzbuja sočutje, — hočem vam dati dober svet: vrnite se v svoj domači kraj.« —

Damiens je odkimal z glavo, pa re-kel:

»Hvala vam, gospod! Vi imate so-čutje z menoj, — hvala. — Redkokdaj se mi je pripetilo kaj takega. — Ali kar se tiče odhoda, je nemogoče. — V Pa-rizu imam nekaj važnega opraviti.« —

»Kaj vendar takega?« —

»Hočem izročiti njega Veličanstvu jedno prošnjo,« — je odgovoril Dami-ens s čudnim povdankom. —

radništva v Pliberku, predvsem vodje sodišča g. Dr. K. in vodje zemljiške knjižice g. W., katerim se ima naša sod-na uprava v prvi vrsti zahvaliti, da je po nesrečnem glasovanju nanovo usta-novljeno sodišče v Prevaljah moglo za-četi takoj poslovati. Proti izrecni pre-povedi s strani medzavezniške komisije v Pliberku in ne da bi imela za to na-vodil s strani predpostavljene oblasti, sta spravila s pomočjo ostalega sodne-ga uradništva celo zemljiškknjižno zbirko listin, vse zemljiške knjižice za katastralne občine Mežiške doline, vse stare in nove upisnike, vse tekoče spise itd. in tudi del inventarja v Prevalje. Kaj pomeni to, lahko uvidi vsak jurist. In kako se moramo sedaj boriti za vsa-ko malenkost glede nam pripadlega o-zemlja, katero hočemo dobiti s strani avstrijskih sodišč! Zemljiškknjižne zbirke listin drugače sploh ne bi nikoli dobili. Ni mi znano, ali sta omenjena sprejela s strani pristojnega mesta za to njihovo požrtvovalno delo kako priz-nanje in pohvalo, katero sta pač za-sluzila. Žalostno pa je, da se take ljudi, ki so se žrtvovali za narodno stvar in ki so toliko koristili državi, neuteme-ljeno javno napada in jih takorekoč »zatožuje« pri njihovi najvišji inštanci!

Dr. D. S.

K padanju dinara.

Finačni minister o padcu dinarja. Finačni minister Stojadinović je dal Beograjski »Politiki« svojo izjavo glede padca dinarja. Stojadinović zavrača glavno krivdo, da pada dinar, na do-godke zunanje politike. On je sicer optimist in je preverjen, da se položaj zboljšuje. Stojadinović je zelo pohvalil uspeh leta 1922, češ, v tem letu se je številno bankovec povečalo le za 300 milijonov, dolg države pri Narodni banki je narasel le za 100 milijonov, dohodki se višajo, izvoz napreduje. S tem je g. Stojadinović nehoti pohvalil bivšega demokratskega finančnega mi-nistra g. Kumanudija, zakaj radikalni režim v finančnem gospodarstvu naše države se začel jele v zadnjem me-secu leta 1922, torej natančno v tistem času, ko je začel rapidno padati dinar.

Kako naj se reši dinar. O tem pri-naša »Riječ« zanimiva in strokovnja-ška izjava. Za presojanje trenutne-ga položaja dinarja je važna sledeča ugotovitev: Zlata podloga znaša nad 342 milijonov zlatih dinarjev. V pro-metu je okroglo 5 milijard dinarjev, ki so pri tečaju Zagreb 3.5 vredni v Curi-hu komaj 175 milijonov švicarskih frankov. Dinar je tedaj pri sedanjem tečaju pokrit približno z 200 odstotki. Iz tega se vidi, kako absurdno je da-našnje stanje dinarja. »Riječ« predla-ga ustanovitev državnega bančnega urada. Z intervencijami se da mnogo pomagati, ker se intervencije poslužu-jejo tudi druge države. G. Plavšić je imel dobre nazore, pri katerih je bila največja napaka, da ni pristopil takoj k ureditvi bančnega urada in da je pre-

»A, to je pa druga stvar. — Ali ima-te tu s seboj to vašo prošnjo?« —

Damiens je odprl svoj žopci in po-kazal na ogel nekega ovoja. —

»Tukaj jo imam!« — je odgovoril, ter se dotaknil z roko ovoja. —

In ko je roka začutila nek dolg in koničast predmet v žepu, — je ponovil: »Tu jo imam, — in prositi sem hotel gospoda ministra, da bi podal kralju mojo prošnjo.« —

»A zakaj vendar ne poveste tega ta-koj,« — je rekel vratar ter zmignil z ramami, kot da se mu smili priprostost prošilca. — »Saj je vendar lažje govo-riti s kraljem nego z ministrom. — Veličanstvo sprejema vsak dan mnogo prošenj! — Glejte, pričakujte tu pod vratni, — kadar pride kralj in stopi iz svoje kočije, tedaj poklekните na kole-no in mu ponudite svoje prošnjo. — Ali bo kralj vašo prošnjo tudi bral, — to je seveda druga stvar.« —

»Vi pravite, da pride kralj semkaj?« — je vprašal Damiens z zamolklim glasom. —

»Gotov sem, da pride!« —

»Semkaj?« —

»Semkaj!« —

»Ah, — tedaj me niso nalogali, to-rej!« —

»Kaj pravite?« —

»Pravim, da je pač velika sreča, da

visoko pognal dinar. — Pisec predlaga tudi ponovno uvedbo kliringa. Uvozno in izvozno trgovino naj se postavi pod stalno kontrolo državnega bančnega urada. Pogreška je, da se snujeta bor-zi v Ljubljani in Skopju, saj je težko kontrolirati že obstoječi borzi v Zagre-bu in Beogradu.

Omejitve v deviznem prometu. Fi-nančni minister bo omejil kritja za na-bavo iz inozemstva, ker so nekateri trgovci kupovali blago preko svoje po-trebe in vsled tega zahtevati prevelike svote.

Politične vesti.

* Afera mučenika Severa volilni ma-never? Iz Murske Sobotne poročajo, da ne verujejo poročilom, da je Prekmur-ec Sever bil v Pešti na smrt obsojen in zdaj vsled intervencije vlade opro-ščen. Izginil je lani aprila vsled težav v Hribarjevi banki od eksekucij zasle-dovan na Madžarsko in se ga je videlo v Sombatelyju v družbi madžarskih politikov.

* Minister Zupanič agrarec? Mini-ster Niko Zupanič je v Prekmurju iz-rekel obsodbo slovenskih uradnikov, da jih je preveč in da malo delajo, zla-sti da treba agrarne uradnike odpu-stiti.

* »Drofenik« zopet nosilec liste SKS v mariborskem okrožju. V soboto so se v vodstvu SKS zopet pobotali in je bil Drofenik ponovno proglašen kot nosi-lec liste SKS v mariborskem volilnem okrožju.

* V brežiško-sevniškem volilnem okraju je proglašen za kandidata SKS g. Ivan Mermolja, za namestnika pa Krek.

BARVNI TRAKI

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 60 Telefon št. 100

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. Na Gornji Polskavi je umrl dne 21. t. m. tamonjni posest-nik g. Karel Hermann, oče ravnatelja mariborske podružnice »Centralne ban-ke« g. Maksa Hermannja.

— Konec prvega tečaja na srednjih šolah v Sloveniji. Prvi tečaj konča po odredbi višjega šolskega sveta dne 31. januarja. Semestralne počitnice traja-jo od 1. do 4. februarja.

— Konferenca Saveza trgovskih obrtnih in industrijskih komora ter delavskih zbornic se je vršila 15. in 17. t. m. pri ministrstvu socialnega skrbstva v Beogradu. Konferenca je imela namen urediti delovni čas v trg., obrtnih in industrijskih podjetjih v

se morem približati njega Veličanstvu mesto njegovemu ministru. —

»Ubogi revež,« — je ponovil sočutno vratar. — »Pojdite, vstopite tjakaj in storite, kar sem vam rekel. — Potem mi bodee povedali izid vaše prošnje.«

»Hvala vam, gospod!« — je še rekel mirno Damiens, medtem ko so mu za-žarele oči v čudnem plamenu. —

Oddaljil se je mirno ter se naslonil na velika vrata. —

Tam je zatisnil oči in pričakoval, zaglobljen v sanje zmage, kajti nje-gove ustnice so pobledevale, — in čelo se mu je spreminjalo v izrazu, — kot da vihra v njegovem srečnem nevihtu, katere valovanje mu ni bilo možno pri-kriti s hladnokrvno masko. —

Večkrat se je njegova roka vzdigni-la ter se prijala za prsi, se stisnila kr-čevito. —

Mahoma je odprl oči, — ki so bile čuda jasne in globoke, ki so pa zate-mnele kot v strahu pred groznim pri-zorom, — grozno vizijo! —

Kaka je pač utegnila biti ta vizija, ta prizor? — Kdo bi to mogel vedeti? — Mogoče je zagledal v duhu na kolo privezanega moža na trgu de Grève, kateremu bičani konji trgajo ude. —

Vzdihnil je globoko, — pa zaprl zo-pet oči, — in sčasoma se je umiril tudi njegov obraz. —

(Dalje prihodnj.)

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.)

Franca Damiens je pokimal v odgo-vor in šel proti levi strani, kjer so se nahajala steklena vrata, katera mu je bil pokazal Švicar, in kjer je sedel v priprosto opremljeni sobi za mizo mož, ki je pridno pisal v veliko knjigo, od-prto pred njim.

»Kaj želite?« — je vprašal, brez da bi vzdignil glavo od svojega dela. —

»Gospod,« — je spregovoril Damiens s svojim globokim, čudno plahim gla-som, — »gospod, govoril bi rad z go-spodom ministrom.« —

»Dajte mi svojo audijenčno pismo.«

»Moje audijenčno pismo?« —

»Da,« — je odgovoril vratar, vzrav-naši se, — »vaše audijenčno pismo. — Ali ga morda nimate? — Kaj mislite, da se vstopi k markizu Argenson ka-kor v kako gostilno?« —

»Oprostite, gospod,« — je odvrnil Damiens milo, — »nisem tega vedel, — oprostite!« —

»Dobro torej, — pišite! — Čez jeden mesec ali k večjemu dva bodele pokli-

smislu zakona o radu. Ljubljansko zbornico so zastopali: zbor. pristav. g. dr. Pless, zborn. svetnika gg. Franchetti in Zadravec, industrialec Medić in trgovec Franke. Do sporazuma ni prišlo.

— Slovenska Bistrica. Oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani je na predlog okr. glavarstva v Mariboru imenovalo vladnim komisarjem okr. hranilnice v Slov. Bistrici — višjega davčnega upravitelja Josipa Pichlerja istotam.

— Pred volitvami ljubljanskega župana. Vlada je potrdila ljubljanske občinske volitve; tekem tega tedna se vrši prva seja novoizvoljenega občinskega sveta, na kateri bo izvoljen za župana v smislu sporazuma med klerikalci in komunisti prejšnji župan dr. Perić.

— Kralj v sneženem meteu. Skoraj v vseh delih naš države izvzema Sloveniji je te dni zapadel nenavadno visok sneg, ki je ponekod celo ustavil železniški in poštni promet. Sneženi metej v Vojvodini je zalotil tudi našega kralja, ki se je nahajal na lovu v Belju. Kralj je dospel s spremstvom na postajo Jasenovac in telefoniral v Osijek, da mu pošljejo vlak z dvema lokomotivama. Vlak je sicer dospel, vsled velikanskih zametov ni mogel dalje. Kralj je ostal celo noč v snegu. Šele okoli 11. ure je mogel vlak odriniti v Belj. Monastir, kjer se je nahajal dvorni vlak. Na to se je kralj s svojim spremstvom vrnil v Beograd.

— Osem milijonov rdečih vojakov. Iz Moskve javljajo: Trocki je izjavil, da more sovjetska vlada v slučaju potrebe vreči na bojno polje osem milijonov rdečih vojakov. Dalje je naglasil, da sovjetska vlada držav, ki žive z njo v prijateljstvu, v času nevarnosti nikdar ne bo pustila na cedilo.

— Zapuščina kralja Konstantina — državna lastnina. Grška vlada je glasom vesti iz Aten celo zapuščino umrlega kralja Konstantina proglasila za državno imetje.

— Lenin umira? Po poročilih angleških listov je Lenina že drugič zadela kap. Lenin se nahaja v brezupnem stanju in pravijo, da umira. V lanskem letu je Lenin umiral najmanj dvakrat — po poročilih angleških in vseh močnejših drugih listov.

Dopisi.

Sv. Lovrene na Dravskem polju. Tukajšnji »Sokol« se navzlic veliki ofenzivi, ki so jo pričeli Orli proti nam, dobro in vztrajno razvija. Napadi na nas so sicer hudi, toda krivi jih niso toliko pravi Orli, temveč človek, ki je sicer vpisan pri Orlu, faktično pa ni Orel, nego vse kaj drugega. Kjer upa, da ga bodo bolj čislali, tam začne z delom, seveda negativnim, to je samo z blatenjem in hujškarijami proti drugi stranki, kar pa še ni nikoli prineslo pozitivnega sadu. Tako se je ta gospodin, po priimku Tumpej, vsedel v sredo med Orle, in ti ga, zaslepljeni, navdušeno posnemajo. Čudno, da se Orli ne ozirajo na njegove privatne razmere, katere po našem mnenju niso prav nič slične orlovskemu cilju, če pa so, potem je to skrajno žalostno. Ta navdušeni Orel Tumpej je dobil pred poldrugim letom od svojih starišev precej lepo posestvo in skoro zastoni. V zahvalo za to pa je začel takoj grdo ravnati z njimi in jim celo hrane ni privoščil. Sedaj jih je celo začel pretepati. Nedavno tega mu je rekel oče, naj mu izplača, kar mu je še dolžan, ker mu je rok za izplačilo že davno potekel. On pa je zgrabil očeta za vrat, ter ga počel treskati v zid. Pri tem mu je pomagala tudi njegova žena. Tudi ta je navdušena Orlica. Ko smo imeli pogreb našega nesrečnega brata Franka, je ta »milostljiva« prinesla celo polo papirja na pokopališče, da bi popisala vsako besedo, ki bi jo govoril pri poslovnem govoru izrekel proti Orlom, da bi pozneje njen pobožni in sveti mož dajal v časopisje in nas blatil. A na njegovo žalost je bil govornik pametnejši od nje. — Zato se čudimo in prijateljski vprašujemo Orle, kako morejo takega neznaneža, ki bi ga mi že od daleč vrgli na cesto, držati v svoji sredi in še celo za odbornika? Jeli to orlovski pot, katero kažejo voditelji Orlov? Piše li to »zlata knjiga Orlov«?

—□—

Mariborske vesti.

Maribor 22. januarja 1923

m V OBRAMBO SLOVENSKEGA MARIBORA. Vsled volilnega manevra je narodni značaj mesta Maribora v resni nevarnosti. Da se nevarnost odbije, zboruje nočjo širše načelstvo JDS v tajništvu zaradi sklicanja velikega protestnega shoda.

m Smrtna kosa. V nedeljo dne 21. t. m. je umrla gospa Josipina Leupusček, roj. Perušek, soproga g. Franca Leupusčka, ravnatelja tukajšnje lesne industrije »Drava« d. d. N. v m. p!

m Kako vzdržujejo Nemci pri nas svojo iredento. Naša carina je te dni zaplenila na trgovca Širka v Mariboru naslovljeno pošiljatev, ki je vsebovala Hausmannovo knjigo »Oststeirische Heimat« v kateri sta se nahajali tudi ti dve hujškarški sporočili: »S krvavečim srcem pogrša zelena marka svoje sinove in hčere v dolini Drave in z neizmerno bolečino je moral nemški narod izročiti toliko življenj, moč in pridnosti onim, ki se imajo za svojo kulturo in procvit toliko zahvaliti ravno nam Nemcem, katere hočejo sedaj v svoji državi nasilno zatreti. Nemški bol! hudo nas izkušaš, toda obupali ne bomo, ker nemški narod in nemška zemlja ne moreta propasti. Potrpljenje! Prišel bo čas, tedaj razpne mo eno streho čez ves nemški svet!« Podpis: dr. Kammiker. — »Poznam mesto v Štajerju!« In v spodnjem Štajerju v starem nemškem Mariboru od Dravi, kjer stoji danes naš narod ob nešteti grobovih ter mora trpeti vse neverjetne muke politične, gospodarske in kulturne bede, ki zamore zadeti le premagance, tam deli, kjer je stala nekoč Kornstockova zibelka slavi zmago prevratnega genia vredna satirska igra: alica, ki je bila okrašena s Pestenburgerjevim imenom je bila po zmagovalcih in partibus infidelium posvečena sarajevskemu morilcu Principu. Podpis H. Wastian. Taka sporočila, seveda v nemščini, pošiljata torej ta dva slovenska renegata v Avstriji svojim renegatskim bratom v Jugoslaviji. Brez komentarja.

m Danes zvečer ob pol 20. uri v mali kazinski dvorani predavanje g. dr. Fr. Toplaka o slovitom francoskem učenjaku Pasteurju.

m Slovanska čitalnica ima danes v ponedeljek ob 20. uri v društvenih prostorih svoj letni občni zbor, na katerega dnevnem redu je poleg odborovega poročila in volitev tudi poročilo o »Ljudski knjižnici« in licitacija časopisov v podnatočnino. Četrte ure poprej ima odbor sejo v prostorih »Ljudske knjižnice«. Prosimo točnost!

m Japonska noč. V soboto se je vršila v Götzovi dvorani prva prireditev našega umetniškega kluba »Grohar«, ki je nosila ime »Japonska noč«. Zanimanje za to prireditev je bilo nenavadno veliko, zato je bil tudi poset naravnost ogromen. Vsi Götzovi prostori so bili natlačeni polni; poznavaleci so trdili, da ni bila še nobena prireditev tako dobro obiskana kakor ta. Razen Mariborčanov je posetilo Japonsko noč tudi veliko število gostov z dežele, kakor tudi iz Celja, Ljubljane, Zagreba itd. Zelo veliko je bilo tudi tam v japonskih kostimih, prisotna Japonka pa je bila vendarle samo ga. Skušekova, ki je res rojena Japonka. Ona je tudi sama napravila japonske napise ob straneh Buddhovega kipa, katerega je izdelal naš akad. kipar g. prof. Ravnikar. Celjno dekoracijo dvorane, tempila itd. je zasnoval in izvedel g. arhitekt Schell, ki si je s tem izdal najboljšo spričevalo o izrednih zmožnostih. Posamezne slikarije in dekoracije so izdelali člani kluba sami. Razporeženje je bilo izborno. Čula se je vsesplošna želja, naj bi klub »Grohar« vsako leto priredil kako slično noč. Upamo, da bo tudi Umetniški paviljon v Mariboru, kateremu je posvečen ves čisti dobiček, prišel do prvega kamna.

m »Japonska noč. Klub »Grohar« prosi vse one, ki imajo še kakke račune za »Japonsko noč«, da jih dostavijo najkasneje tekom treh dni g. K. Preisu, Gosposka ul. 20., ker se na pozneje došle račune ne bo moglo ozirati.

m Tajništvo Orjune za Maribor se otvori jutri v torek ob 17. uri v Narodnem domu, drugo nadstropje nad hišnikom. Uradovalo bo za stranke vsak to-

rek, sredo, četrtek in soboto od 17.—19. ure. Vsi že prijavljeni in neprijavljeni somišljeniki se naprošajo, da se tekom tega tedna ob navedenih urah zgloso v tajništvu, da dobe legitimacije, ker se vsi v nedeljo občni zbor. Pripravljalni odbor.

m Kontrolne knjige za uvoznike in izvoznike. Trgovski gremij nam sporoča: Glasom naredbe (Uradni list št. 3 ex 1923) morajo voditi vsi uvozniki in izvozniki takozvane kontrolne knjige, potrjene od trgovske zbornice. Te knjige so sedaj v tukajšnji trgovini V. Weixl na razpolago, od koder se preskrbijo z malimi stroški tudi vizumi trgovske zbornice.

m Poslovni čas v mariborski gradbeni akciji. Odbor Mariborske gradbene akcije je v svoji zadnji seji določil vsako sredo od 10.—12. ure kot poslovni dan za stranke. V tem času bo strankam na razpolago za razna vprašanja tudi večak — stavbenik, ki bo dajal svoje nasvete brezplačno na razpolago. Poslovanje pa se omejuje na stranke, ki so član društva. Oni, ki še niso vpisani, se ob taki priliki lahko ob enem vpišejo. Članarina znaša samo 10 D za celo leto. V izrednih slučajih je v društvu včlanjenim strankam tudi izven tega dne na razpolago društveni tajnik, vendar se važnejše zadeve, tičeče se zgradb, urejujejo le na poslovni dan t. j. v sredo.

m Ustanovitev pokrajinske zadruge slikarjev, pleskarjev in sorodnih obrtov v Mariboru. V nedeljo dne 28. prosinca 1923 ob 10. uri dopoldne se vrši v dvorani restavracije »Maribor« zborovanje slikarjev, pleskarjev in obrtnikov sorodnih strok, na katerem se bo sklepalo o ustanovitvi pokrajinske strokovne zadruge s sedežem v Mariboru.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Ponedeljek, 22. jan. Zaprto.
Torek, 23. jan. Čvor, C (kuponi). Premijera.
Sreda, 24. jan. Zaprto.
Četrtek, 25. Čvor izv. ab.
Petek, 26. jan. Zaprto.
Sobota, 27. jan. Traviata, izv.

—□—

Vstop med izvajanjem. Opozarjamo cenj. občinstvo na notico v »Taboru«, kjer smo objavili, da vstop med izvajanjem v gledališče ni dovoljen. Jutri v torek, 23. jan. stopi ta naredba v veljavo. Zato prosimo cenj. občinstvo, da pride točno k predstavi, ker ob 8. uri bodo vsi vhodi v gledališke prostore zaprti.

»Čvor«. Jutri se vrši premijera znamenite in vlezabavne Petrovičeve komedije »Čvor«, (Vozel). Ta veseloigra je bila dve leti stalno na repertoarju zagrebskega gledališča. Cela vrsta interesantnih zapletajev, polno komičnih situacij se vrste druga na drugo, tako nastane res pravi voz, ki ga Petrovič z mojstersko tehniko odveže šele zadnji hip.

Kultura in umetnost

x K predstavi opere »Faust«. V petek smo slišali v drugič omenjeno opero pod artističnim vodstvom novega opernega ravnatelja gosp. A. Mitrovića. Dočim z zadovoljstvom zabeležujemo lepo uspešno uprizoritev, moramo se vendarle spet vrniti k opazkam, katere smo izražali v zadnjem poročilu glede novih uvedb omenjenega g. kapelnika. Nadejali smo se, da bo kot izkušen gledališki kapelnik upošteval omenjeni migljaj, česar pa ni storil. Običajno je namreč po vsem svetu, da se kritične opazke tudi vzamejo v pretres, osobito, če so stvarno utemeljene. To pa je v tem slučaju tudi faktično, kajti opazke niso samo mnenje poročevalčeve, temveč, njimi se strinjajo tudi tukajšnji muzikalni krogi. Vsaka kritika je torej brezpomembna, če se na njo tudi ne ozirajo krogi, katerim je namenjena. V tem slučaju pa je imela namen, uplivati v smislu umetniškega dela samega, kajti, v partituri so se izvršile bistvene, neosnovane izpremembe. Gospod kapelnik! Vsak resno čuteč in delujoč reproduktivni umetnik ve, kaj je umetniški umetvor in kedo je njegov ustvaritelj. Pišetja do skladbe, ki uživa v našem slučaju še sve-

točni sloves in ki je takorekoč svetovna last, zahteva, da se vrši reprodukcija v obliki, v kateri jo je zamislil komponist. Kaj bi rekli upodabljači umetniki, ko bi se izvršila korektura na kaki Raffaelovi Madoni ali na Michelangelovem Mozesu? Vsak izvršujoč glasbenik ve tudi, kako sveto se drže najznamenitejši dirigente tradicij glede proizvajanja n. pr. Beethovenovih simfonij, kako zvesto čuvajo nad izvršitvijo vsake note i. dr. Pred velikani, ki so nam ustvarili nesmrtna dela, se klanjamo in respektiramo njihove intencije. In to moramo zahtevati tudi pri Gonodu, katerega šteje svet med največje francoske skladatelje. Globoko je zamišljena njegova ideja, ustvariti v predzadnjem aktu, pri sceni, ki bi se inače morala podati v cerkvi in ne pred cerkvijo, umetniški kontrast z uporabo orgelj. V pomankljivi orgel pač mora zadostovati harmoniji, ki je z orglami glede barvenosti še v najbližjem sorodstvu. Nikoli pa ne more tega nadomestiti kaka orkestralna instrumentacija. Uporaba harmonija se je tudi prav zadovoljivo izvršila pod kapelnikom g. Plečičem, ki je opero vestno naštudiral. Sedaj se pa, brez vsakega zunanega povoda, izvrše izpremembe, katerim ne moremo pripoznati nobene notranje motivacije, ki so torej a priori izključene in zavrzljive. Hoče se li g. kapelnik navzlic zadnji opazki postaviti na justament-stališče? V tem slučaju zabeležimo njegovo postopanje le kot kronisti in prepustimo sodbu muzikalnim krogom in javnosti. V interesu lepo započete razvoja naše mariborske slovenske opere pa je, da dobi naša publika umetniške umotvore v oblikah, ki so osnovane po skladateljih; to se mora zahtevati že z ozirom na obiskovalce gledališča. Z veseljem smo opetovano zabeleževali vsak napredek v naši mladi operi in uprav radi tega moramo s tem večjim ogorčenjem poudariti vsak moment, ki bi utegnil oškodovati ugled in umetniški nivo naše kulturne institucije. In k temu spada tudi ta, na umetniški podlagi zasnovan eksperiment. Glede sedežnega reda je ostalo seveda istotako pri novotariji; ako bo to v korist poslušajočemu občinstvu, o tem naj razsodijo posetniki sprednjih vrst parternih sedežev in stojišč. V našem malem gledališču moramo pa računati z vsakim prostorom in če bi bil ta sedežni red kaj vreden, bi ga gotovo uporabljala tudi ljubljanska opera, ki bi bila v to še prej pripravljena, ker ima vsa stojišča koncentrirana v ozadju in ker leži orkester mnogo nižje. Komoditeta italijanskih maestrov nam pa naj ne bo vzor. Dirigentski velikani, kakor G. Mahler, A. Strauss, Nikisc, i. dr. ter češki in ruski dirigenti so poznali in pozneje samo tradicionalni in praktično preizkušeni sedežni red. Tako stremjenje po novotarijah je rodilo tudi tisto rampo nad orkestralnim prostorom, ki se je izkazala iz akustičnih ozirov kot škodljiva. In akustični oziiri naj bi vodili kapelnika pri določevanju in izpremembi sedežnega reda. Gospodu kapelniku torej svetujemo v razmišljenje stari zlati pregovor, ki ima tudi v umetniškem delovanju svojo veljavo in ki se glas: Ni vse slabo, kar je staro, in ni vse dobro, kar je novo. — H. Družovič.

Sokolstvo.

o Telovadno društvo »Sokol« v Slov. Bistrici ima redni občni zbor v soboto, dne 27. januarja t. l. ob pol 20. uri zvečer v hotelu Beograd. Upamo, da bo tokrat udeležba boljša kot lansko leto.

Gospodarstvo.

g Novošadska produktna borza 28. jan. Pšenica bačka 455, sremska 460, ječmen bački 320, sremski 325, oves baški 298, sremski 303, moka št. 0 650, za kuhanje 625, št. 6. 575, svinjska mast 3200 din. Tendence čvrsta.

Objave.

§ I. Mariborski Bioskop. V ponedeljek, torek in sredo se predvaja v I. Mar. Bioskopu prekrasna drama »Ropar žena«, izborni uspehi življenjske tragedije kmečkega dekleta v veleposlu. Anita Berber, krasotica in prvovrstna igralka v glavnih vlogi.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.Roman.
(Dalje.)

(118)

5.

»Predor!«

»Sto tisoč mož!«

Prihajali so. Farmhands, mineri, dninarji, potepuhi. Predor jih je vlekel nase kakor velikanski magnet. Države Ohio, Illinois Iowa, Wisconsin, Kansas, Nebraska, Colorado, ter Canada in Mexico so jih kar usipale. Po državah so vihreli posebni vlaki. North-Carolina, Tennessee, Alabama in Georgia so predorsko obustje zapljavljale s črnimi bataljoni. Mnogi tisoči velike armade, katero je nekoč razpognal predorski strah, so se sedaj vračali.

Iz Nemčije, Anglije, Belgije, Francije, Rusije, Italije, Španije in Portugalskega so se zgrinjali na gradilišča.

Mrtva predorska mesta so se oživljala. Po zelenih zaprašenih velikanskih zidanicah s steklenim krovom in stenjem so zopet svetile blede lune; prekladače so se zopet kretale; bele sople so se podile, črni gosti dim je kipel kakor svoje dni. Po železnem navzkrižju novih stavb so plezarile sence, mrgolelo je ljudi zgoraj in zdolaj. Zemlja je trepetala, zaglušno vreščec in volto hrumeč so gruščevinska mesta zopet bruhala proti nebu prah, paro, črn gosti dim, svetlino in ogenj.

Pristanišča Newyork, Savannah, New Orleans in San Francisco, London, Liverpool, Glasgow, Hamburg, Rotterdam, Oporto in Bordeaux, ki so bila doslej mrtva kakor pokopališča, so bila spet vsa živa in iz parni-

kov, ki so bili po njih pospali, se je skozi dimnike nenadoma zopet gostilo kadilo, dvigače so rožljale. Opuščene topnice so sundrale in razgrajale, zaprašene lokomotive so prihajale iz svojih hramov in sopihale. Po rudnikih so izpravni koši s pospešno brzino rovtali po greznih navdoli. Veliki stroj, ki se je, odkar je bila kriza, vlačil počasi, je nenadoma krepko potegnil. Zavetišča za brezposelne so se praznila, prav tako dvorane okrevališč, po cestah zunaj mest ni bilo nobenega potepina več. Banke in borse so bile vseskozi vzbujene, kakor da pokajo nad njimi granate. Cene so industrijskim vrednostnim papirjem hitele kvišku, pogum in podjetnost sta se vračali. Predorske delnice so bile zopet v čisljih.

»Predor prevzame Lloyd!«
Lloyd sam samcat! Poedinec!

Predor je globoko dihal. Kakor velikanska sesalica je človeška telesa vsesaval in izbruhoval in že šestega dne delal z nekdanjo svojo brzino. V rovih so grmeli vrtni stroji, razžarjeni, zbesneli nosorogi iz allanita so čvčavo škrtajoč in vreščavo tuleč hribino udelavali kakor svoje dni. Rovi so rohnili, se hahljali in blazneli. Uznojene človeške kopice so se v jarki obsevalni svetlini zopet valile naprej in nazaj. Kakor da se ni nikoli nič zgodilo. Stavka, katastrofa — vse je bilo pozabljeno! Allan je priganjal k nekdanji peklenski brzovrtilnosti in tudi njemu ni bilo nič več v mislih, da je bilo svoj čas drugače.

(Dalje prihodnjič.)

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

Ljudmila Jackner
MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Zahtevajte povsod „TABOR“!

Sreda 24

SIMFONIČNI KONCERT

Sreda 24.

v Veliki kavarni.

Pristopajte
k Jugoslovenski
Matici.

Mala oznanila.

Dve meblirani sobi z veliko verando in posebnim vvhodom v zelo lepem delu mesta se zamenja z eno prazno sobo in vporabo kuhinje. Naslov pove uprava. 138 2-2

Zamenjava stanovanja. Za menjam svoje malo stanovanje s stanovanjem dveh sob in sobo za služkinjo ali treh sob in plačam visoko odškodnino. Ponudbe pod Februar marec na upravo lista. 132 2-2

Gonilni jermeni v vseh dimenzijah, kakor tudi šival in vezal jermeni se dobe pri IVANU KRAVOS, Aleksandrova cesta 1. 51 10 7

PATRIA 145 3
COGNAC
MEDICINAL
ZAGREB
Čisti vinski destilat.
Dobiva se povsod!

Novo!

Velika partija volnenih bluz, rokavic in nogavic, kakor tudi ostalo zimsko robo prodaje po neverjetno nizkih cenah nova trgovina

B. Veselmovič & Ko.
Maribor, Gosposka 26.
126 7-2

LOKAL

za sedlarsko in iermenarsko delavnico **se išče** na primernem kraju za tako obrt, t. j. da se lahko vozniški s konji mimogrede ustavijo. Ustmele ali pismene ponudbe na trdiko Ivan Kravos, Aleksandrova cesta 13 ali pa Koroška cesta 17. 50 10 7

Visoka nagrada

onemu, ki mi prinese dne 17. t. m. v večernem poštnem vlaku Zidanimost—Maribor ukradeno potn. torbo, ali v njej se nahajajoče pisne, z pisne knjižice in ključ, ali ki mi zamore dati natančnejše podatke. Proti prinosniku se ne bode napravila kazenska ovadba. Turba naj se izvoli oddati g. stavbeniku R. Kiffmann. 148

Suha bukova, borova in brezova drva

prodaja na drobno in debelo v vsaki množini na dom postavljena

Drago Šček, Maribor, Rajčeva ulica šte. 7
Telefon št. 355. 149

Svinjske kože

kupuje po najvišji ceni 150 3-1

„PETOVIA“, PTUJ.

Perilo, 2595 78-12

klobuke**dežne plašče,**

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Brez posebnega obvestila.

Franc Leupušček, ravnatelj „Drave“ d. d., naznanja v svojem in v imenu svojega sina **Emila** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njegova nepozabna soproga, oziroma mati i. t. d., gospa

Josipina Leupušček, roj. Perušek

v nedeljo, dne 21. januarja 1923 ob 22. uri po dolgotrajni, mukopolni bolezni bogu vdano preminula.

Pogreb predrage rajnice se vrši v torek, dne 23. januarja ob 15. uri iz mrvaške veže obče bolnice na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 24. t. m. ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene v Mariboru.

Maribor, dne 22. februarja 1923.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

148

Potni od nenadnega uda ca, javljamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 21. t. l. po težki bolezni, previden s sv. zakramenti, preminul naš dobri in nepozabni soprog, oče, tast, stari oče, brat in svak, gospod

Karl Hermann

posestnik v Gornji Polskavi

v 62. letu svoje starosti.

Zemeljski ostanki preminulega se preneso v torek, dne 23. t. m. ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale dne 24. t. m. ob 8. uri zjutraj v gornjepolskavski cerkvi in v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

V Mariboru, dne 22. januarja 1923.

Paula Hermann
soproga

Max in Willy
sinova

Betta Hermann
snaha

Hermína Hermann
sestra

Lilly
nečakinja

Marija in Franc Pivetz
svak in svakinja.

Posebna naznanila se ne bodo izdajala. — Na željo umrlega se venci hvaležno odklanjajo. 151